

מחברת בחינה

לנבחנים ולנבחנות שלום,

יש לקרוא את ההוראות בעמוד זה ולמלא אותן בדיוקנות. אי-מילוי ההוראות עלול לגרום לתקלות ואף להביא לידי פסילת הבחינה. הבחינה נועדה לבדוק הישגים אישיים, ולכן יש לעבוד עבודה עצמית בלבד. בזמן הבחינה אין להיעזר בזולת ואין לתת או לקבל חומר בכתב או בעל פה.

אין להכניס לחדר הבחינה חומר עזר – ספרים, מחברות, רשימות – חוץ מ"חומר עזר מותר בשימוש" המפורט בגוף השאלון או בהוראות מוקדמות של המשרד. כמו כן אין להכניס לחדר הבחינה טלפונים או מכשירים אלקטרוניים אחרים. שימוש בחומר עזר שאינו מותר יוביל לפסילת הבחינה. לאחר סיום כתיבת הבחינה יש למסור את המחברת למשגיח ולעזוב בשקט את חדר הבחינה.

לכבדי שמיעה
ולחירשים

יש להקפיד על טוהר הבחינות !

הוראות לבחינה

- יש לוודא כי במדבקות הנבחן שקיבלת מודפסים הפרטים האישיים שלך. אין להוסיף או לשנות שום פרט במדבקות, כדי למנוע עיכוב בזיהוי המחברת וברישום הציונים.
- אם לא קיבלת מדבקה, יש למלא בכתב יד את הפרטים במקום המיועד למדבקת הנבחן.
- אסור לכתוב בשולי המחברת (החלק המקווקו) משום שחלק זה לא ייסרק.
- לטייטה ישמשו אך ורק דפי מחברת הבחינה שיועדו לכך.
- אין לתלוש או להוסיף דפים. מחברת שתוגש לא שלמה תעורר חשד לאי-קיום טוהר הבחינות.
- אין לכתוב שם בתוך המחברת משום שהבחינה נבדקת בעילום שם.

בהצלחה !

מדבקת שאלון ملصقة نموذج امتحان שאלון 011281 עברית	מדבקת נבחן והתאמות ملصقة ممتحن ומلاءمات <table border="1"> <tr> <td>שנה</td> <td>חודש</td> <td>השנה</td> </tr> <tr> <td>מועד</td> <td>מועד</td> <td>מועד</td> </tr> <tr> <td>מס' תעודת הזהות</td> <td>סמל ביה"ס</td> <td>מס' תעודת הזהות</td> </tr> <tr> <td>رقم الهوية</td> <td>رقم المدرسة</td> <td>رقم الهوية</td> </tr> </table> יש להדביק כאן ↑ מדבקת נבחן (ללא שם) يجب هنا ↑ إلصاق ملصقة ممتحن (بدون اسم)	שנה	חודש	השנה	מועד	מועד	מועד	מס' תעודת הזהות	סמל ביה"ס	מס' תעודת הזהות	رقم الهوية	رقم المدرسة	رقم الهوية	מדבקות לנבחן ملصقة ممتحن
שנה	חודש	השנה												
מועד	מועד	מועד												
מס' תעודת הזהות	סמל ביה"ס	מס' תעודת הזהות												
رقم الهوية	رقم المدرسة	رقم الهوية												

אם ניתנה מחברת נוספת
إذا أُعطي دفتر إضافي

יש לסמן במשבצת
يجب الإشارة في المربع

* التعليمات باللغة العربية على ظهر الصفحة

وزارة التربية والتعليم

القسم الكبير للامتحانات

الإدارة التربويّة

دفتر امتحان

تحية للممتحنين وللممتحنات،

يجب قراءة التعليمات في هذه الصفحة والعمل وفقاً لها بدقة. عدم تنفيذ التعليمات قد يؤدي إلى عواقب مختلفة وحتى إلى إلغاء الامتحان. أعد الامتحان لفحص التحصيلات الشخصية، لذلك يجب العمل بشكل ذاتي فقط. أثناء الامتحان، لا يُسمح طلب المساعدة من الغير، ولا يُسمح إعطاء أو الحصول على مواد مكتوبة أو شفوية.

لا يُسمح إدخال مواد مساعدة - كتب، دفاتر، قوائم - إلى غرفة الامتحان، ما عدا "مواد مساعدة يُسمح استعمالها" المفصلة في نموذج الامتحان أو في تعليمات مسبقة من وزارة التربية والتعليم. كما لا يُسمح إدخال هواتف خلوية أو أجهزة إلكترونية أخرى إلى غرفة الامتحان. استعمال مواد مساعدة لا يُسمح استعمالها سوف يؤدي إلى إلغاء الامتحان. بعد الانتهاء من كتابة الامتحان، يجب تسليم الدفتر للمراقب ومغادرة غرفة الامتحان بهدوء.

يجب التقيد بنزاهة الامتحانات !

تعليمات للامتحان

1. يجب التأكد بأن تفاصيلك الشخصية مطبوعة على ملصقات الممتحن التي حصلت عليها. لا يُسمح إضافة أو تغيير أية تفاصيل في الملصقات، وذلك لمنع عوائق في تشخيص الدفتر وفي تسجيل العلامات.
2. في حال عدم حصولك على ملصقة، يجب ملء التفاصيل في المكان المعد لملصقة الممتحن، بخط يد.
3. لا يُسمح الكتابة في هوامش الدفتر (في المنطقة المخططة)، لأنه لن يتم مسح ضوئي لهذه المنطقة.
4. للمسودة تُستعمل أوراق دفتر الامتحان المعدة لذلك فقط.
5. يُمنع نزع أو إضافة أوراق. الدفتر الذي يُسلم ناقصاً يثير الشك بعدم الالتزام بنزاهة الامتحانات.
6. لا يُسمح كتابة الاسم داخل الدفتر، لأن الامتحان يُفحص بدون ذكر اسم.

نتمنى لكم النجاح!

סוג הבחינה: בגרות
מועד הבחינה: קיץ תשפ"א, 2021
מספר השאלון: 11281

מועד קיץ

מדינת ישראל
משרד החינוך

שים לב: בבחינה זו יש הנחיות מיוחדות.
יש לענות על השאלות על פי הנחיות אלה.

עברית: הבנה, הבעה ולשון לתלמידים כבדי שמיעה וחירשים

א. משך הבחינה: שלוש שעות.

ב. מבנה השאלון ומפתח ההערכה: בשאלון זה שני חלקים.

חלק ראשון — הבנה והבעה — 50 נקודות

פרק א: הבנה

פרק ב: כתיבה ממוזגת

חלק שני — לשון — 50 נקודות

פרק א: שם המספר

פרק ב: תחביר

יש לבחור באחד הפרקים { פרק ג: מערכת הצורות

סך הכול — 100 נקודות

ג. חומר עזר מותר בשימוש: דף עזר לנבחן (עמוד 7).

ד. הוראות מיוחדות: 1. יש לענות על השאלות בגוף שאלון זה, לפי ההוראות.

2. הקפד על כתב ברור.

3. הקפד על כתיב נכון, על כללי הדקדוק ועל פיסוק הגיוני.

שים לב: בסוף הבחינה מצורפים דפי טיוטה לשימושך. אין להוסיף דפים אחרים למחברת הבחינה.

ההנחיות בשאלון זה מנוסחות בלשון זכר ומכוונות לנבחנות ולנבחנים כאחד.

בהצלחה!

עברית: הבנה, הבעה ולשון לכבדי שמיעה ולחירשים, קיץ תשפ"א, מס' 11281

קרא את הטקסטים 1-2, וענה על השאלות שאחריהם.

טקסט 1

טוב להיות בטבע!

מאת ליאור ונטורה*

פסקה א טוב להיות בחוץ, בטבע, בסביבה טבעית וירוקה. הטבע משפיע עלינו לטובה – הוא שומר על בריאותנו הגופנית והנפשית ומשפר את יכולת החשיבה והלמידה שלנו. על כך מעידים עשרות מחקרים שנעשו בשנים האחרונות.

פסקה ב למה מתכוונים כשאומרים: "סביבה טבעית וירוקה"? ובכן הכוונה היא לשטחים פתוחים שיש בהם אדמה, צמחים (בייחוד עצים) ומים, רצוי זורמים. אפשר למצוא סביבה כזאת בפארקים, ביערות, בשמורות טבע, וכן בגינות ציבוריות בתוך הערים ובגנים בוטניים, שבהם מגדלים מינים שונים של צמחים לשם ניסויים מדעיים, חינוך ופנאי.

פסקה ג עד השנים האחרונות חקרו מדענים בעיקר את התועלת שבני האדם מפיקים משטחים ירוקים מבחינה אקולוגית⁽¹⁾. למשל הם גילו שצמחים מטהרים את האוויר מחומרים מזהמים, עוצרים סחף של הקרקע שנגרם מגשמים ומצמצמים את ההתחממות של פני האדמה. כיום המדענים חוקרים גם את ההשפעה של שטחים אלה על הבריאות הגופנית והנפשית שלנו. התברר שהימצאות בסביבה טבעית וירוקה מפחיתה תופעות שליליות כמו חרדה, כעס ומתח וכן מחלות לב וכלי דם ומחלות זיהומיות.

פסקה ד פרופסור מינג קו מהמחלקה למשאבי טבע ומדעי הסביבה באוניברסיטת אילינוי שבארצות הברית סקרה מחקרים שבדקו את המנגנונים בגוף האדם המביאים לשיפור בריאותו, ומצאה שמערכת החיסון של האדם מתפקדת בסביבה ירוקה טוב יותר לעומת תפקודה בסביבה שאינה ירוקה. על פי כמה מחקרים נמצא שבמערכת החיסון של האדם חלה עלייה ניכרת בכמות התאים המגינים על הגוף בזמן שהייה בטבע. עוד נמצא במחקרים שפעילות גופנית שנעשתה בטבע הועילה יותר למצב הבריאותי לעומת אותה פעילות שנעשתה בעיר או במקום סגור.

* מעובד על פי ונטורה, ל' (2016). "20 מילגרם זמן איכות בטבע", **זווית**, 5/4/2016.

(1) אקולוגי – מה שקשור בחקר הסביבה.

עברית: הבנה, הבעה ולשון לכבדי שמיעה ולחירשים, קיץ תשפ"א, מס' 11281

פסקה ה

אבל לא רק הבריאות הגופנית שלנו תשתפר אם נשהה בטבע, אלא גם היכולות השכליות שלנו, כמו זכירה וריכוז. שני מחקרים שהתפרסמו בספרד ובארצות הברית מעידים על כך. במחקר הראשון בדקו החוקרים את ההשפעה של סביבה ירוקה על ההישגים של תלמידי כיתות ב-ד. נמצא שתלמידים שלמדו בבתי ספר הממוקמים בסביבה ירוקה או גרו בסביבה כזאת, השיגו הישגים גבוהים יותר מתלמידים שלמדו וגרו רחוק מסביבה ירוקה. במחקר השני בדקו אצל ילדים את ההשפעה של סביבה ירוקה על יכולת הריכוז והזיכרון לטווח קצר, הנדרשים בלמידה ובמבחנים. החוקרים מצאו שחל שיפור ניכר ביכולות הריכוז והזיכרון של ילדים ששהו בסביבה ירוקה במשך זמן רב.

פסקה ו

חשוב שניחשף לטבע לעיתים קרובות. ובעיקר חשוב שילדים שנמצאים שעות רבות בבית או בבית הספר ייחשפו לטבע. כדאי ורצוי לבלות בכל הזדמנות במקומות ירוקים וטבעיים, מחוץ לעיר ובתוך העיר, וכדאי אף יותר לשמור על קיומם של שטחים כאלה כדי שיהיו לנו מקומות ירוקים להיות בהם.

עברית: הבנה, הבעה ולשון לכבדי שמיעה ולחירשים, קיץ תשפ"א, מס' 11281

טקסט 2

לנשום בלב העיר

מאת רועי ששון*

במדינה קטנה וצפופה, כמו ישראל, יש מחסור גדול בשטחי בנייה למגורים, מסחר ותעשייה, כבישים, מגרשי חניה ועוד. המחסור הוא בעיקר בערים הגדולות, כמו תל אביב וסביבתה. כיום מרבית האוכלוסייה של ישראל (כ-90 אחוזים) מתרכזת בערים. כמו כן שם נמצאים רוב מפעלי התעשייה ומרכזי המסחר: קניונים וחנויות. צעירים רבים מעדיפים לגור בעיר בגלל הקרבה למקומות עבודה ולמרכזי בילוי, וברור שבעתיד, עם התרחבות הערים והגידול באוכלוסייה, יהיה צורך בשטחים נוספים לבנייה.

פסקה א

בשנים האחרונות המחסור בשטחי בנייה הולך ומחמיר, ולכן הממשלה מאשרת עוד ועוד תוכניות בנייה לשנים הבאות. הסכנה בהרחבת השטחים הבנויים בתחומי הערים היא צמצום השטחים הירוקים בתוך הערים – הפארקים והגינות הציבוריות. מחסור בשטחים ירוקים עלול לפגוע קשות באיכות הסביבה ובבריאות התושבים.

פסקה ב

השטחים הירוקים משמשים "ריאה ירוקה". העצים והצמחים קולטים מזהמים שבאוויר ופולטים חמצן, ובכך הם מסייעים לטהר את האוויר ולספק חמצן הנחוץ לבעלי חיים ולאדם. לשטחים הירוקים יש יתרונות נוספים: הם סופגים את מי הגשמים ומונעים סכנה של שיטפונות והצפות. כמו כן העצים נותנים צל ומקררים את הקרקע שבקרבם. צמצום השטחים הירוקים יגביר את ההתחממות של כדור הארץ, ויחמיר תופעות של מזג אוויר קיצוני: חום כבד, שריפות גדולות והוריקנים (סופות ענק) הרסניים.

פסקה ג

צמצום השטחים הירוקים בערים פוגע בתושבים גם מבחינה חברתית. הגינות הציבוריות הולכות ונעלמות, והתוצאה היא שאין מקום למפגשים חברתיים בחוץ, אין מקום לפעילות ספורטיבית באוויר הפתוח ואין לאן לברוח מהצפיפות של העיר.

פסקה ד

מהו הפתרון? תכנון נכון של השימוש בקרקע עירונית. למרות מצוקת הדיור ולמרות הצורך הגובר בשטחים למסחר ולתעשייה, אנו חייבים למצוא את האיזון בשימוש בשטחים הפתוחים הירוקים שעדיין נשארו. מצד אחד להיענות לצרכים העירוניים ומצד אחר לשמור על השטחים הירוקים הנחוצים כל כך לסביבה, לבריאות ולחברה.

פסקה ה

* מעובד על פי ששון, ר' (2020). "לנשום בלב העיר: אסור לוותר על הריאות הירוקות", כלכליסט, 10/1/2020.

עברית: הבנה, הבעה ולשון לכבדי שמיעה ולחירשים, קיץ תשפ"א, מס' 11281

דף עזר לנבחן

טבלת התנועות

התנועות הקטנות	התנועות הגדולות	התנועות החטופות
a פתח	קמץ	חטף פתח
e סגול	צירי חסר י צירי מלא	חטף סגול
i חיריק חסר	י חיריק מלא	
o קמץ קטן	חולם חסר ו חולם מלא	חטף קמץ
u קובוץ	ו שורוק	

טבלת הגופים

גוף ראשון	גוף שני	גוף שלישי	
יחיד	מדבר	נוכח	נסתר
יחידה	מדברת	נוכחת	נסתרת
רבים	מדברים	נוכחים	נסתרים
רבות	מדברות	נוכחות	נסתרות

חלקי הדיבור: שם עצם, שם תואר, פועל (שם פועל), תואר הפועל

תחביר

דרכי ההבעה במשפט: משפט חיווי, משפט ציווי, משפט שאלה

סוגי המשפטים: משפט פשוט, משפט מורכב, משפט איחוי (מאוחד/מחובר)

סוגי הנשואים: נשוא פועלי (לרבות נשוא מורחב), נשוא שמני

התפקידים התחביריים במשפט: נושא, נשוא, אוגד, מושא, תיאור, לוואי, תמורה, הסגר

משפטים בעלי מבנה מיוחד: חלק כולל

קשרים לוגיים: ריבוי והוספה, צמצום, השוואה, ברירה, הדגמה, זמן, סיבה ותוצאה, תכלית, ניגוד, ויתור, תנאי

תורת הצורות

בנייני הפועל: קל-פעל (פעל), נפעל (נפעל), הפעיל (הפעיל), הפעל (הופעל), פעל (פיעל), פעל (פועל), התפעל (התפעל)

גזרות הפועל והשם:

גזרת השלמים, גזרת המרובעים

גזרות החסרים (העלולים): חסרי פ"נ (חפ"ן), חסרי פי"צ (חפי"ץ), חסרי פ"י (חפ"י)

גזרות הנחים: נחי פ"א (נפ"א), נחי פ"ו (נפ"ו), נחי ל"ה (נל"ה), נחי ל"א (נל"א), נחי ע"ו (נע"ו), נחי ו"י (נע"י)

דרכי תצורת המילים: שורש ומשקל, בסיס וצורן, הלחם (הרכב) בסיסים

עברית: הבנה, הבעה ולשון לכבדי שמיעה ולחירשים, קיץ תשפ"א, מס' 11281

חלק ראשון — הבנה והבעה (50 נקודות)

פרק א: הבנה (30 נקודות)

ענה על כל השאלות 1-5.

1. א. בטקסט 1 בפסקה ד מוזכר המושג "סביבה ירוקה".

הסבר את המושג לפי הטקסט. (2 נקודות)

ב. (1) מהי מטרתה העיקרית של כותבת טקסט 1?

הקף את התשובה הנכונה ביותר. (2 נקודות)

— להסביר לקוראים מה הן הסכנות האקולוגיות שהאדם גורם לסביבה.

— לדווח לקוראים על מחקרים העוסקים בשטחי טבע בתוך הערים.

— להדריך את הקורא כיצד להתנהג בסביבה טבעית וירוקה.

— להמריץ את הקוראים לבלות הרבה בסביבה טבעית וירוקה.

(2) העתק מטקסט 1 משפט אחד המלמד על מטרתה של הכותבת. (3 נקודות)

2. בטקסט 1 בפסקה ה מוזכרים שני מחקרים.

א. מה בדקו החוקרים בכל אחד מן המחקרים? השלם את שני המשפטים שלפניך. (4 נקודות)

במחקר הראשון בדקו _____

במחקר השני בדקו _____

ב. האם התוצאות של המחקר השני יכולות להסביר את התוצאות של המחקר הראשון?

נמק את תשובתך.

(4 נקודות)

עברית: הבנה, הבעה ולשון לכבדי שמיעה ולחירשים, קיץ תשפ"א, מס' 11281

3. הכותרת של **טקסט 2** "לנשום בלב העיר" מבטאת מְשָׁאָלָה של כותב המאמר.

הסבר מהי המשאלה של הכותב. (4 נקודות)

4. שני הטקסטים עוסקים בתועלת האקולוגית של שטחים ירוקים.

כותבת **טקסט 1** מציינת את היתרונות. כותב **טקסט 2** מרחיב ומסביר כל יתרון המוזכר ב**טקסט 1**.

לפניך טבלה, ובה שלושה יתרונות המוזכרים ב**טקסט 1**. ליד כל יתרון מ**טקסט 1** כתוב הסבר קצר על פי **טקסט 2**.

(6 נקודות)

טקסט 1: היתרון	טקסט 2: ההסבר
1. טיהור האוויר מחומרים מזהמים	
2. עצירת סחף הקרקע	
3. צמצום ההתחממות של פני האדמה	

עברית: הבנה, הבעה ולשון לכבדי שמיעה ולחירשים, קיץ תשפ"א, מס' 11281

5. לפניך קטע קצר מתוך ידיעה שהתפרסמה בעיתון בזמן משבר הקורונה.

קרא את הקטע, וענה על השאלה שאחריו.

כדי למנוע הידבקות בנגיף קורונה הוטל בארץ סגר כללי, והוגבלה היציאה לשטחי טבע. ארגוני בריאות וסביבה ואיגוד רופאי בריאות הציבור פנו למשרד הבריאות בבקשה לאפשר יציאה לטבע ופעילות גופנית באוויר הפתוח בזמן הסגר. הם טענו שפעילויות אלה הן חיוניות להתמודדות עם מגפת הקורונה ותוצאותיה. (מעובד על פי הארץ, 1/10/2020)

האם לדעתך כותבת טקסט 1 הייתה תומכת בבקשה לאפשר לצאת לטבע בזמן הסגר?

נמק את תשובתך.

(5 נקודות)

עברית: הבנה, הבעה ולשון לכבדי שמיעה ולחירשים, קיץ תשפ"א, מס' 11281

פרק ב: כתיבה ממוזגת (20 נקודות)

ענה על שאלה 6.

6. בעיריית תל אביב מתכננים מפגש בין נציגי העירייה ובין תושבי אחת השכונות בתל אביב כדי לדון בפיתוח השכונה בשנים הבאות. אחד הנושאים שיעלו לדיון הוא איזון בין צורכי הבנייה העירוניים מצד אחד ובין הצורך לשמור על שטחים ירוקים מצד אחר.

לקראת המפגש כתוב סקירה בנושא זה, על פי שני הטקסטים שקראת.

בסקירה הצג נימוקים בעד ונגד בנייה בשטחים הירוקים הפנויים בעיר.

הקפד על דרכי מסירה מקובלות ועל אזכור מקורות המידע בגוף הסקירה ובסופה (ביבליוגרפיה).

כתוב בהיקף של 100-200 מילים.

השתמש בעמודים 11-12 לכתובת **טיוטה**, ואת הסקירה כתוב בעמודים 13-14.

טיוטה

[illegible]

لا تكتب في هذه المنطقة

לא לכתוב באזור זה

[illegible]

עברית: הבנה, הבעה ולשון לכבדי שמיעה ולחירשים, קיץ תשפ"א, מס' 11281

لا تكتب في هذه المنطقة

לא לכתוב באזור זה

[illegible]

עברית: הבנה, הבעה ולשון לכבדי שמיעה ולחירשים, קיץ תשפ"א, מס' 11281

חלק שני – לשון (50 נקודות)

פרק א: שם המספר (10 נקודות)

ענה על שאלה 7.

7. א. לפניך שבעה משפטים, ובכל אחד מהם מספר מודגש.
כתוב במילים את המספרים המודגשים. (7 נקודות)
- (1) אורכו של חוף האלמוגים במפרץ אילת הוא 4 _____ קילומטרים בלבד.
- (2) טמפרטורת מי הים באילת בקיץ היא כ- 27 _____ מעלות, גם כשבחוץ הטמפרטורה מגיעה לארבעים מעלות.
- (3) בעקבות ההתחממות העולמית גדלה פי 3 _____ ההסתברות לימים חמים מאוד בקיץ.
- (4) בירושלים מתכננים לבנות 25,000 _____ יחידות דיור בשטחים פתוחים.
- (5) ב- 5 _____ גנים ציבוריים שהוקמו בעת האחרונה בעיר יש מתקנים נגישים לאנשים עם מוגבלויות.
- (6) ממשלת ברזיל פרסמה כי בשנה האחרונה נשרפו או נכרתו כ- 29 _____ אחוזים מיערות הגשם במדינה.
- (7) ב- 16 _____ השנים האחרונות הושמדה מחצית מאוכלוסיית קופי האורנגאוטן בגלל ציד וכריתת יערות.

ב. בקטע שלפניך הקף את הצורה הנכונה של שם המספר מבין האפשרויות הנתונות. (3 נקודות)

בעשרים ואחד / עשרים ואחת בספטמבר, שנת אלפיים ושישה עשר / אלפיים ושש עשרה

פורסמו שבעה / שבע דוחות בנושא שמירה על שטחים ירוקים.

עברית: הבנה, הבעה ולשון לכבדי שמיעה ולחירשים, קיץ תשפ"א, מס' 11281

לפניך שני פרקים: פרק ב – תחביר ופרק ג – מערכת הצורות.
בחר בפרק שלמדת: תחביר או מערכת הצורות, וענה על השאלות לפי ההוראות.

פרק ב: תחביר (40 נקודות)

בפרק זה חמש שאלות, 8-12 (לכל שאלה – 12 נקודות).

שים לב: תוכל לענות, באופן מלא או חלקי, על כל השאלות בפרק זה, אך מספר הנקודות שתוכל לצבור בפרק לא יעלה על 40 נקודות.

8. לפניך שלושה משפטים. קרא אותם, וענה על הסעיפים שאחריהם.

I. בעבר חקרו המדענים את התועלת האקולוגית של שטחים ירוקים, ואילו כיום המדענים חוקרים גם את

ההשפעה של שטחים ירוקים על בריאות האדם.

II. פרופסור מינג קו מהמחלקה למשאבי טבע באוניברסיטת אילינוי שבארצות הברית חקרה את ההשפעה של

סביבה ירוקה על מערכת החיסון של בני האדם.

III. שני מחקרים שהתפרסמו בשנתיים האחרונות מלמדים על ההשפעה החיובית של סביבה ירוקה על היכולות

השכליות של תלמידים.

א. (1) ציין ליד כל משפט את הסוג התחבירי שלו – פשוט, איחוי (מחובר), מורכב.

(2) אם המשפט מורכב – **תחם** את הפסוקית ו**כתוב** מעליה את תפקידה התחבירי.

אם המשפט הוא משפט איחוי (מחובר) – **תחם** את האיברים, ו**ציין** ליד המשפט את הקשר הלוגי שבו.

ב. ציין את התפקיד התחבירי של המילים המסומנות בקו בכל אחד מן המשפטים.

משפט I – **המדענים**

משפט II – **באוניברסיטת אילינוי**

משפט III – **ההשפעה החיובית**

עברית: הבנה, הבעה ולשון לכבדי שמיעה ולחירשים, קיץ תשפ"א, מס' 11281

9. לפניך שלושה משפטים. קרא אותם, וענה על הסעיפים שאחריהם.

I. מחקרים מלמדים שהימצאות בטבע משפרת לא רק את הבריאות הגופנית, אלא גם את יכולת הריכוז.

II. ההמלצה של מומחים היא בילוי בשטחים ירוקים הנמצאים מחוץ לעיר או בתוך העיר.

III. המחסור במבנים למגורים מחמיר, לכן הממשלה מתכננת ומאשרת תוכניות בנייה רבות.

א. (1) בכל אחד מן המשפטים יש חלק כולל. מתח קו מתחת לחלק הכולל בכל משפט.

(2) ציין את התפקיד התחבירי של החלק הכולל בכל אחד מן המשפטים.

_____ התפקיד התחבירי במשפט I:

_____ התפקיד התחבירי במשפט II:

_____ התפקיד התחבירי במשפט III:

(3) מהו הקשר הלוגי בין החלקים הכוללים בכל אחד מן המשפטים?

_____ הקשר הלוגי במשפט I:

_____ הקשר הלוגי במשפט II:

_____ הקשר הלוגי במשפט III:

ב. המור את משפט III במשפט מסוג תחבירי אחר, בלי לשנות את משמעותו.

הקפד על שימוש במילת קישור מתאימה ועל פיסוק תקין.

עברית: הבנה, הבעה ולשון לכבדי שמיעה ולחירשים, קיץ תשפ"א, מס' 11281

10. א. לפניך שלושה משפטים פשוטים. קרא אותם, וענה על הסעיפים שאחריהם.

I. הצמחים בשטחים הירוקים סופגים חומרים מזהמים.

II. באוויר מצויים חומרים מזהמים.

III. החומרים המזהמים פוגעים בסביבה.

(1) חבר את המשפטים למשפט מורכב אחד. הקפד על ניסוח תקין ועל פיסוק תקין.

(2) ציין את התפקיד התחבירי של המילים המסומנות בקו במשפטים.

משפט I — בשטחים הירוקים

משפט II — באוויר

משפט III — בסביבה

ב. לפניך שני משפטים.

בכל אחד מן המשפטים הוסף מילת קישור מתאימה שתבטא את הקשר הלוגי בין שני חלקי המשפט.

I. השטחים הירוקים ממלאים תפקיד חשוב של "ריאה ירוקה",

הממשלה מתכננת לבנות בשטחים אלה כדי לספק את הצורך בדוור.

II. השטחים הירוקים ממלאים תפקיד חשוב של "ריאה ירוקה",

ארגונים להגנה על הסביבה קוראים לצמצם את תוכניות הבנייה במקומות אלה.

עברית: הבנה, הבעה ולשון לכבדי שמיעה ולחירשים, קיץ תשפ"א, מס' 11281

11. לפניך שלושה משפטים מורכבים. קרא אותם, וענה על הסעיפים שאחריהם.

I. בעלי קרקעות מנסים לזרז את הבנייה בשטחים פנויים כדי שהרווחים שלהם יגדלו.

II. למרות המלצת המומחים שטחים פנויים, שהיו מיועדים בעבר להקמת פארקים, נהפכו לשטחי בנייה

למגורים ולמסחר.

III. ארגונים ירוקים חוזרים ומזהירים שצמצום השטחים הירוקים בערים יפגע באיכות הסביבה.

א. בכל אחד מן המשפטים, תחם את הפסוקית, וציין מעליה את תפקידה התחבירי: פסוקית לוואי, פסוקית תיאור או פסוקית מושא.

ב. העתק מן המשפטים I–III שני צירופים שתפקידם התחבירי הוא נשוא מורחב.

ג. ציין את הקשר הלוגי בין המשפט העיקרי ובין הפסוקית במשפט I. _____

ד. הצירוף "שטחים פנויים" מוזכר גם במשפט I וגם במשפט II.

ציין את התפקיד התחבירי של הצירוף בכל אחד מן המשפטים.

_____ "שטחים פנויים" במשפט I:

_____ "שטחים פנויים" במשפט II:

עברית: הבנה, הבעה ולשון לכבדי שמיעה ולחירשים, קיץ תשפ"א, מס' 11281

12. א. לפניך משפט. קרא אותו, וענה על הסעיפים שאחריו.

רוב הצעירים הישראלים מעדיפים לגור בערים מרכזיות, גדולות וצפופות, שהשטחים הירוקים בהן הם מעטים, אף על פי שמחקרים רבים הוכיחו ששטחים ירוקים מועילים לסביבה ולבריאות האדם.

(1) העתק מן המשפט לוואי כולל.

(2) כתוב את תפקידה התחבירי של המילה רוב המסומנת בקו במשפט.

(3) כתוב את תפקידה התחבירי של המילה הם המסומנת בקו במשפט.

ב. פרק את המשפט שבסעיף א לארבעה משפטים פשוטים. הקפד על ניסוח תקין ועל פיסוק תקין.

ג. לפניך שני משפטים, ובכל אחד מהם המילה נעשו מסומנת בקו.

I. בשנים האחרונות נעשו בישראל מחקרים רבים.

II. הצפיפות והרעש בערים הגדולות נעשו חמורים יותר.

ציין את התפקיד התחבירי של המילה "נעשו" בכל אחד מן המשפטים.

במשפט I:

במשפט II:

עברית: הבנה, הבעה ולשון לכבדי שמיעה ולחירשים, קיץ תשפ"א, מס' 11281

פרק ג: מערכת הצורות (40 נקודות)

בפרק זה חמש שאלות, 13-17 (לכל שאלה – 12 נקודות).

שים לב: תוכל לענות, באופן מלא או חלקי, על כל השאלות בפרק זה, אך מספר הנקודות שתוכל לצבור בפרק לא יעלה על 40 נקודות.

13. א. לפניך שלושה משפטים, ובכל אחד מהם פועל מודגש.

קרא את המשפטים, וענה על השאלות שאחרי כל משפט.

- אנשים רבים **מְעִידִים** שלטבע יש השפעה מרגיעה עליהם.

— מהו השורש של הפועל **מְעִידִים**?

(1) מ-ע-ד (2) ע-ד-י/ה (3) ע-ו-ד (4) י-ע-ד

— מהו ה**בניין** של הפועל **מְעִידִים**?

(1) קל (2) הופעל (3) הפעיל (4) נפעל

- בעלי קרקעות **מְנַסִּים** לזרז בנייה בשטחים פנויים כדי להגדיל את רווחיהם.

— מהו השורש של הפועל **מְנַסִּים**?

(1) נ-ו-ס (2) נ-ס-י/ה (3) מ-נ-ס (4) מ-ס-י/ה

— מהו ה**בניין** של הפועל **מְנַסִּים**?

(1) קל (2) פועל (3) הפעיל (4) פיעל

- בדרך כלל הפעילות המסחרית בערים גדולות **מְתַרַחֶשֶׁת** בתוך הערים.

— מהו ה**גוף** של הפועל **מְתַרַחֶשֶׁת** במשפט זה?

(1) נסתרת (2) נוכחת (3) מדברת (4) נסתר

— מהי צורת העתיד של הפועל **מְתַרַחֶשֶׁת**?

(1) תִּרְחַשׁ (2) הִתְרַחֶשֶׁה (3) הִתְרַחֶשֶׁה (4) תִּתְרַחֵשׁ

ב. לפניך שני משפטים, ובכל אחד מהם פועל מודגש.

קרא את המשפטים, וענה על השאלות שאחרי כל משפט.

- סביבה טבעית **מְאַפְשֶׁרֶת** פעילות ספורטיבית בחינם.

מהו השורש של הפועל המודגש? _____ מהו ה**זמן** של הפועל המודגש? _____

- השטחים הירוקים בערים הגדולות הולכים ו**מִצְטַמְצָמִים**.

מהו השורש של הפועל המודגש? _____ מהו ה**בניין** של הפועל המודגש? _____

עברית: הבנה, הבעה ולשון לכבדי שמיעה ולחירשים, קיץ תשפ"א, מס' 11281

14. א. לפניך ארבעה משפטים, ובכל אחד מהם מודגשת צורת הבינוני **חולים**.

בכל אחד מן המשפטים קבע מהו חלק הדיבור של המילה **חולים** (שם עצם, שם תואר, פועל).

(1) הימצאות בטבע משפיעה לטובה על אנשים **חולים**.

חלק הדיבור: _____

(2) ה**חולים** הכרוניים מרגישים טוב יותר כשהם נמצאים בטבע.

חלק הדיבור: _____

(3) ילדים צעירים **חולים** לעיתים קרובות, אבל הם מחלימים מהר.

חלק הדיבור: _____

(4) במהלך השבוע אובחנו עוד עשרה **חולים** מאומתים שנדבקו בנגיף הקורונה.

חלק הדיבור: _____

ב. לפניך משפטים ובהם פעלים מודגשים. כתוב במקומות הריקים פועל מאותו השורש, באותו הגוף ובאותו הבניין

של הפועל המודגש, אך בזמן אחר, בהתאם למשפט.

(1) מפגש קהילתי **מפחית** את הניכור העירוני.

אם המפגש הקהילתי ייערך בפארק ייתכן שהוא _____ את הניכור אף יותר.

(2) בעתיד **יבנו** במקום הזה מגדלי מגורים בני עשרים קומות.

במקום הזה _____ בעבר רק בתים בני קומה אחת.

(3) כדי לשמור על איכות החיים **תכננו** ראשי הערים להקים גינות ציבוריות בשכונות החדשות.

בגלל הגידול באוכלוסייה כיום ראשי הערים _____ לבנות בשכונות החדשות גני ילדים

במקום גינות.

עברית: הבנה, הבעה ולשון לכבדי שמיעה ולחירשים, קיץ תשפ"א, מס' 11281

15. א. לפניך קטע, ובו שש מילים מודגשות.

סביבה טבעית וירוקה משפרת את הבריאות ושומרת על התפקוד ה**תקיין** של מערכת ה**חסון**.
 סביבה כזאת יכולה להיות פארק **צבורי**, שמורת טבע או גן בוטני. מדענים סבורים שעצים ו**צמחייה**
 מצמצמים את ה**התחממות** של כדור הארץ ויכולים למנוע **שטפון**.

מיין בטבלה שלפניך את המילים המודגשות בקטע לפי דרך התצורה.

שורש ומשקל	בסיס וצורן סופי

ב. לפניך ארבעה שמות: **דליק, טהור, גאותן, רמאי**

- (1) מה משותף לארבעת השמות מבחינת המשמעות? _____
- (2) מהו השם היוצא דופן מבחינת דרך התצורה? _____
- (3) מהי דרך התצורה של שלושת השמות האחרים? _____

ג. לפניך שלושה שמות שהצורן הסופי שלהם הוא □ ון.
 כתוב את משמעות הצורן הסופי של כל אחד מן השמות.

אחרון _____

ספרון _____

משפחתון _____

עברית: הבנה, הבעה ולשון לכבדי שמיעה ולחירשים, קיץ תשפ"א, מס' 11281

16. א. לפניך שתי קבוצות של צירופי מילים. בכל צירוף מודגש שם הפעולה.
בכל קבוצה **הקף** את שם הפעולה היוצא דופן מבחינת הבניין, וכתוב את הבניין שלו.

(1) **הַתְּעוֹרְרוֹת** בציבור **הַשְּׁפָעָה** חיובית, **הַשִּׁג** לימודי

הבניין: _____

(2) **תִּכְנוֹן** שטחי בנייה, **שִׁנָּה** טובה, **סִפְּנָה** בריאותית

הבניין: _____

- ב. כתוב את השורש של שמות הפעולה שלפניך.

הַתְּעוֹרְרוֹת השורש: _____

הַשִּׁג השורש: _____

תִּכְנוֹן השורש: _____

שִׁנָּה השורש: _____

- ג. לפניך ארבעה צירופים. בכל צירוף מודגשת מילה.

שטחי **בְּנִיָּה**, שטח **פְּנּוּי**, **נִסּוּי** מדעי, פרח **מְצוּי**

- **הקף** את המילה המודגשת היוצאת דופן מבחינת הגזרה.
- כתוב את הגזרה של המילה שהקפת. _____

עברית: הבנה, הבעה ולשון לכבדי שמיעה ולחירשים, קיץ תשפ"א, מס' 11281

17. א. לפניך שישה שמות שנוצרו בדרך של שורש ומשקל.

חִלַּשׁ, מְסַעְדָּה, בְּנָאִי, מְגַבֵּת, מוֹשֵׁב, הַסָּעָה

העתק מן הרשימה זוגות מילים לפי ההוראות בכל סעיף.

(1) שתי מילים מגזרת חסרי פ"נ (חפ"ן): _____

(2) שתי מילים מאותו המשקל: _____

ציין את המשקל המשותף: _____

(3) שתי מילים משמעות המשקל שלהן משותפת: _____

ציין את משמעות המשקל המשותפת: _____

ב. לפניך שני שמות: **נִירָת, שְׂאֵלוֹן** (רפואי)

(1) ציין את דרך התצורה של כל אחד מן השמות:

_____ **נִירָת** _____ **שְׂאֵלוֹן**

(2) מה משותף לשני השמות מבחינת המשמעות? _____

/בהמשך דפי טיוטה/

בהצלחה!

זכות היוצרים שמורה למדינת ישראל
אין להעתיק או לפרסם אלא ברשות משרד החינוך

لا تكتب في هذه المنطقة

لا لכתוב באזור זה

טיוטה

לא לכתוב באזור זה

لا تكتب في هذه المنطقة

עברית: הבנה, הבעה ולשון לכבדי שמיעה ולחירשים, קיץ תשפ"א, מס' 11281

טיוטה

لا تكتب في هذه المنطقة

לא לכתוב באזור זה

מדבקת משגיח

ملصقة مراقب

"איתך בכל מקום, גם בבגרות.
בהצלחה, מועצת התלמידים והנוער הארצית"
"معك في كل مكان، وفي البجروت أيضًا.
بالتجّاح، مجلس الطّالاب والشّبيبة القطري"